بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2016/HC-A/525
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:**
  - ނަން: މަރްޔަމް ޢަލީ
  - އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު ނަންބަރު: A001644
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: [illegible] / ކ. މާލެ
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: [illegible] / ކ. މާލެ
- **އިސްތިއުނާފުގެ އިދިކޮޅު ފަރާތް:**
  - ނަން: އަޙްމަދު ނަޖީބް
  - އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު ނަންބަރު: A011202
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: [illegible] / ކ. މާލެ
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހުޅުމާލެ ފްލެޓް 03-2-118
- **ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 24 އޮކްޓޫބަރު 2016 — **ނިމުނު ތާރީޚު:** 20 މާރިޗު 2019
- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:**
  - ނަންބަރު: 1811/Cv-C/2015
  - ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
  - މައްސަލައިގެ ބާވަތް: [illegible]
  - ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 26 އޮކްޓޫބަރު 2015 — ނިމުނު ތާރީޚު: 29 އޮގަސްޓް 2016
- **މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:**

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު — ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް — ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ދީދީ

(ރިޔާސަތު)

• ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1811/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ބައްލަވައި ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހ.ފުރުވާނާގެ/ މަންޒަރު އަލީގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި، އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތަކީ ސ.ޝަރީފާ/ އަޙްމަދު ނަޢީމެވެ.

• ފަރާތްތަކުގެ ހުށަހެޅުން ނުކުތާތައް:

1- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1811/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ނިޔާކޮށް ބެލިއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާއަކީ ހ.ފުރުވާނާގެ/ މަންޒަރު އަލީއަށް ހުއްދައިން ލިބިފައިވާ ހުއްދަތަކާ ދޫކޮށް ނަންބަރު 11212 ގައި ދަފްތަރުކުރެވިފައިވާ (ސ.ޝަރީފާ/އަޙްމަދު ނަޢީމް) ގެ ޙަޤުގުގައި 4 ބުރިގެ ޢިމާރާތްކުރުމަށް، އެގްރީމެންޓް ވަނީ ފުރިހަމަ ކުރިއަށްގެންދިޔަ ދަފްތަރުކުރެވިފައިވާ ދިނުމަށް ދަފްތަރުކުރެވިފައިވާ ދަފްތަރުގެ (ހ.ފުރުވާނާގެ/ މަންޒަރު އަލީ) އާ ދެމެދު އަސާސީ ގޮތުން އެއްބަސްވެ، އެ ބިމުގައި 2 ސެޓް އެޅުމަށް، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ދެބަސްވުން އުފެދި، އެބިމުގައި ދަފްތަރުކުރެވިފައިވާ ކުރުމުނުދީ މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމަށް ދަފްތަރުކުރެވިފައިވާ އެއްގޮތަށް ގެނބުން، ދަފްތަރުކުރެވިފައިވާ ދަފްތަރުކުރެވިފައި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވެފައިވަކަމާއި، އެކަމުގެ ސަބަބުން ދަފްތަރުކުރެވިފައި ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް އަދި ދަފްތަރުކުރުމުން ބާތިލުކުރުމަށް ޤަޟިއްޔާއެއް ކަމެވެ،

އެޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވަނީ ހ.ފުރުވާނާގެ/ މަންޒަރު އަލީ އާއި ދެމެދު ވެފައިވާ ހުށަހެޅި އެގްރީމަންޓާ ހުއްދައިން ލިބިފައިވާ ނަންބަރު 11212 ގައި ދަފްތަރުކުރެވިފައިވާ ބިމުގައި 4 ބުރިގެ ޢިމާރާތް [illegible] ވަނީ ފުރިހަމަ ކުރިއަށްގެންދިޔަ ދަފްތަރުކުރެވިފައިވާ ދިނުމަށް ދަފްތަރުކުރެވިފައިވާ [illegible] ދެމެދު

އަނގަބަހުން އެއްބަސްވުން، އެ ގޮތުގައި 2 ސަފްޙާ އެކުލަވާލުން، އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފު (Breach of contract) ގެ މަސައްކަތް ހުއްޖަތުގައިވާކަން ދެފަރާތުގެ ބަހުން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

ހުށަހެޅި ޗެކް ނަންބަރު 11212 ގައި ދަޢުވާކުރާފަރާތުން ކުރަމުންދިޔަ ދަޢުވާލިބޭފަރާތުން ހުއްޖަތުގައި ހަމައެކަން ކޯޓުގައިވާ މަސައްކަތުގެ އަގުކަމުގައި ސަޕްލައި އަދި ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ 696,388/-ރ. (ހަލައްކަ ނުވަދިހަ ހަހާސް ތިންސަތޭކަ އަށްޑިހަ އަށް ރުފިޔާ) ދަޢުވާކުރާފަރާތަށް ދިނުން ސީދާ ގެއްލުން/ އަސްލު ހިނގި ގެއްލުން (Compensatory Damages/ Actual Damages) ގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދިނުމަށާއި،

އެއްބަސްވުމުގައިވާގޮތުން އަދާނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ދަޢުވާކުރާފަރާތަށް ލިބޭ ގެއްލުމަކީ ސަޕްލައި އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ނަގައިދޭންޖެހޭ ބަދަލެއްކަން އެނގެން އޮތުމާއި، މި ގޮތުން ނަގައިދެވޭ ބަދަލަކީ އަދުލުވެރި ބަދަލުކަމަށްވެފައިވާ ކޯޓުތަކުން ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާކަމުން، މި ބަދަލު ވަޒަންކުރުމުގެ ގޮތުން އިތުރަށް ކުރުމުގެ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރާ ބައެއް ކުންފުނިތަކުން އެއްކުރެވުނު މަޢުލޫމާތުން އެނގޭ ގޮތުގައި ފައިދާހޯދުމުގެ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން، ފައިދާގެ ގޮތުގައި އާންމުކޮށް ފައިދާލިބޭ އަދަދު 15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) ކަން އެނގެން އޮތުމުން އެއްބަސްވުމާއިޚިލާފުވުމުގެ އަދާނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ލިބެންހުރިކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގެއްލުމުގެ (foreseeable damages) ބަދަލުގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތުގެ އަގުކަމުގައި ސަޕްލައި އަދި ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދު 15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) އަށްވާ 104,458/20ރ. (އެއްލައްކަ ހަތަރުހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސް އަށް ރުފިޔާ ވިހި ލާރި) ކަނޑައަޅައި،

މިހިސާބުން އެއްކުރުމުން ޖުމްލަ 800,846/20ރ. (އަށްލައްކަ އަށްސަތޭކަ ސާޅީސް ހަ ރުފިޔާ ވިހި ލާރި) ދަޢުވާކުރާ [illegible]/ ޤަރަ އަޙްމަދު ނަޒީމް ފިޔަވަހިނގާ ގޮތުގެ [illegible] 2016 އޮގަސްޓް 29 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 01 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މިހާ[illegible] ދެއްކުމަށްޓަކައި ދަޢުވާލިބޭފަރާތުން [illegible]/ ހާލު ހަސަން އިމްރާން އަސްލުގައި [illegible] ކަމަށް އަންގަން ޙުކުމްކުރަމެވެ.

2- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1811/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ބައްލަވައި ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް މ.ފަރުވާނާގެ/ މަރްޔަމް އަލީގެ ފަރާތުން 06 (ހައެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި، އެނުކުތާތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހެޅި:-

(ހ) **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ:** މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާ ފުރިހަމައަށް ތަޠްބީޤުކުރެވިފައި ނެތުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

(ށ) **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ:** މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޯޓުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް ފުރިހަމައަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނެތުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

(ނ) **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ހެކިން ޝަރުޢީ ގޮތުން ކަށަވަރު ނުވެ މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

(ރ) **ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ބަހުގެ ހެކިން ސާބިތު ކުރުމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތުން ބަލައިނުގަނެފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

(ބ) **ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ޝަރީޢަތް އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވުމުން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

(ޅ) **ހަވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދިފާޢުގައި ދެއްކުން އެއްވެސް ވަޒަންކޮށްފައިނުވުމުން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

3- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1811/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި، އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތުން އިސްތިއުނާފުގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި މިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ބަލައިލުމުގައި އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނައި ބެލިއިރު، އެންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަ ކުރެވިފައި ވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާ: މ.[illegible]/ މުހައްމަދު އަލީއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ހުޅުމާލޭ ލޮޓް ނަންބަރު 11212 ގައި [illegible]/ [illegible] އަޙްމަދު ނަޒީމުގެ މަރުކަޒުގައި 4 ބުރީގެ އިމާރާތްކުރުމަށް، ހުއްދަދިނުން ވަކި ފުލެޓެއް ވަކި މުއްދަތަކަށް މުހައްމަދު އަލީއަށް ދިނުމަށް އަޙްމަދު ނަޒީމް ދެމެދު އެއްބަސްވުމެއް، އެ ގޮތުގައި 2 ސާލް އުޅުމަށް، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އެއްބަސްވުން އުފެދި، އެއްބަސްވުމުގައި އަޙްމަދު ނަޒީމުގެ ފުލެޓުން ކުރަމުންދިޔަ މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމަށް މުހައްމަދު އަލީގެ ފަރާތުން އަންގާފައި ވިޔަސް، އެފަރާތުގެ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް، އެކަމުގެ ސަބަބުން އަޙްމަދު ނަޒީމަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް އަދި ދަޢުވާ ކުރުމުން ބަލާފައިވާ ދަށު ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ (އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާ) ގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، ހުޅުމާލޭ ލޮޓް ނަންބަރު 11212 ގައި އަޙްމަދު ނަޒީމުގެ މަރުކަޒުގައި އިމާރާތް ކުރުމަށްޓަކައި ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވާހަކަ ދެކެވުނު ދުވަސް ކަމާއި، އިމާރާތުގެ މަސައްކަތް ފަށައިގެން ކުރިއަށް ގެންދަވަމުން ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ލިޔުމުން އެއްބަސްވުމެއް ހެދިގެން ނުދާކަމާއި، އަޙްމަދު ނަޒީމުގެ މަރުކަޒުގައި ހުޅުމާލޭ ލޮޓް ނަންބަރު 11212 ގައި އިމާރާތް ކުރުމަށް ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވާހަކަ ދެކެވި، [illegible] 3 (ތިނެއް) އެއްބަސްވުމެއް އެކުލަވާލެވިފައިވާކަމަށް ދެފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުން ބެލުމުން އެނގޭކަމާއި،

ކޮންޓްރެކްޓަކީ، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ނުވަތަ ދެފަރާތަށްވުރެ ގިނަބައެއްގެ ދެމެދުގައި އެއްބަސްވެވޭ އެއްބަސްވުމެއް ކަމާއި، އެއެއްބަސްވުމަކީ ޤާނޫނު [illegible]، ނުވަތަ ޤާނޫނު [illegible] އެއްބަސްވުމަކަށް [illegible] ކަމާއި، ކޮންޓްރެކްޓަކީ ވަކިގޮތަކަށް [illegible] ލާޒިމް [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާއާއި 4 ވަނަ މާއްދާއިން [illegible] އެނގެއެވެ،

ޤާނޫނުގައި ވަކި ގޮތަކަށް އެކުލަވާލުން ލާޒިމު ނުކުރާ ނުވަތަ ވަކި ސިފައެއްގައި އޮތުން ލާޒިމުނުކުރާ ކޮންޓްރެކްޓެއް އެކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ހިމެނޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަލާއިރު ކޮންޓްރެކްޓެއް ވީ ގޮތެއް ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓެއް ވުމުގެ ގޮތުން ކޮންޓްރެކްޓެއްކަމާއި، އެފަދަ ކޮންޓްރެކްޓެއް އޮތް ގޮތަށް ހިފާ ކޮންޓްރެކްޓަކަށް ވާންޖެހޭ ކަމާއި، [illegible] ހިމެނުމަށް ކަނޑައެޅުނު ސަބަބުތަކުން ބަލާއިރު ހުކުމް ކޮންޓްރެކްޓް ވަނީ ނަޒަރު ކުރުން ކަމުގައިވާން ކަމާއި، ކޮންޓްރެކްޓް ވަނީ ކުރިން ބަޔާން [illegible] ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން އެއްބަސްވުމަކަށް އެދިގެން އަންނަނިވި [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/SC-A/30 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގެ ނުކުތާތަކުގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާއި،

މިމައްސަލައިގެ ހިނދުން ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވާހަކަ ދެކެވުނު ބަލައިގެން އެއްބަސްވުމުގެ ފޮތިފައިވާ ކަމަށް އިސްތިއުނާފްކުރާފަރާތުން ބުނެފައިވާ ނަމަވެސް، އެއްބަސްވުމުގެ ފޮތިފައިވާކަން ބުނެފައިވާއިރު، މިދެފަރާތުގެ ދެމެދު ދެކެވުނު ވާހަކަތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އެއްބަސްވުމުގެ 3 (ތިނެއް) ގޮތް ފިލުން ތަފްޞީލު ކުރެވުނުކަމާއި ނަމަވެސް، އެކަން އެއްބަސް ފިޔަވައިދާތި އެއްބަސްވުން ސޮއި ކުރެވިފައިނުވާނީ އެހެންވެސް ނަހަމަގޮތަކަށް ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މަޤުބޫލު އަދި ފުރިހަމަ ބަޔާންތަކެއް ނުކުރެވޭ ކަމުގައި ބަލައިގެން

ބެލެވޭނެއެވެ،

މިމައްސަލައިގައި މިދެފަރާތުގެ ދެމެދު އެއްބަސްވުމުގެ ޢަމަލުކުރުމުގެ [illegible] [illegible] ނަގުދުގެ ފައިސާ ބަލަހައްޓާފައިވާ، ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން [illegible] ނަންބަރު HDC(161)-M/FND/2014/56 "ފައުންޑޭޝަން އެރިޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ނަންބަރު 11212 ގައި ފައުންޑޭޝަން އެރިޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ލޯނެއްކަމާއި އެލޯނުގައި އެދިފައިވާ [illegible] [illegible] ފައުންޑޭޝަން އެޅުމުގެ ހުއްދަ 28 ޑިސެމްބަރު 2014 ވަނަ ދުވަހު ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަނުން [illegible] އަލީއަށް ދީފައިވާ ކަމާއި، އެލޯނުގައި [illegible]

(ހ) ދެވަނަ ކަމަކީ: [illegible] އަލީއަށް ހުޅުމާލެއިން ލިބިފައިވާ ރޫމް ނަންބަރު 11212

[illegible] ހަމީދުގެ ފަރާތުން އިމާރާތް ކުރަމުން [illegible]

[illegible]

ހިންގައިގެން ވަކީލު ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ބައިވެރިކުރުމުގެ ނުކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް ނުފޫޅު ބޭނުންކުރުން ކަމަށްވާނަމަވެސް ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ ވުޒާރާގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ އެކަށީގެން، މިމައްސަލައިގައި ކަމަށް އަޕީލަންޓް ހުށަހަޅައިދިން ލިޔުމުގައި އެއް ބޭނުމަކީ އަދި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަދި އެކަން ހުށަހަޅައިފައިވާ ކަމަށް އެވެ، ދިރާސާކުރެވުނު އަދި ދަޢުވާގެ ބަޔާނެއް ފާހަގަކޮށްފައި، އަދި ދަޢުވާ ކަމަށް އަދި ދަޢުވާ ފަރާތުން ކަމަށް އަޕީލަންޓް ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތިން ހުށަހެޅި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކަމަށް އެއް ބޭނުންކުރެވިފައި.

މިފަދަ ފަރާތުގެ ކޯޓު މަރުހަލާ އެދުމާއި ގުޅޭ ބަޔާނެއް ކަމަށް އަޕީލަންޓް ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމުގައި އަދި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކަމަށް ފަރާތުން މަސްއޫލު އަދި ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ނުކުރުމަށް ނަގަން މަސައްކަތުގެ ކުރިއަށް ކަމަށް އަދި ފަރާތުން ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކުރުމާ ކަމަށް އަޕީލަންޓް ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރަންޖެހޭ ގޮތުން ފަރާތުގެ ފަރާތުގައި ސާބިތު ކުރުމަށް އެއްބަސްވުމުގެ 3 (ތިނެއް) ވަނަ މާއްދާ އެކަށައަޅާފައިވާ ކަމާއި، ނަގަމުން އެއްވެސް އެއްވެސް ވަނަ މާއްދާގައި ސާބިތުކުރުމަށް ކަމަށް އަދި ބައިނަލް ގޮތަށް އެވަނަ މާއްދާ އެކަށައަޅާފައި ނުވުން ކަމާއި އެއްގޮތަށް މަސައްކަތު ކުރުމުގެ ދަށުން އިތުރު ކުރުމަށް ކަމަށް އަޕީލަންޓް ފާހަގަކުރާ ނަގަން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ކަންކަން އަދި ނަގާފައި ހަމަހަމަ ދަށުން ކަމަށް އަދި ފަރާތުން ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކަމާއި، މިކަން ކަމަށް އަދި ފަރާތުން ފާހަގަކުރުމަށް ފަރު ނަގަން ގޮތަށް ކުރިޔަށް ގެނެސްދެއްވުމަށް އެދި، ކުރުމުން ކަންތައްތަކެއް ކަމަށް ވަޒީފާއަށް ކަމާއި، އެކަން ކަމުން މިއަދުވެސް ކަމަށް އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ އެކަމަކު އަދި ދަޢުވާގެ ފަރާތުން ކުރިއަށް ގެންދިޔުން ގެނައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކަމަށް އަދި ދަޢުވާ ނަގަން ކަމުގައި ސާބިތުވެފައި ބަލައިގެން ނަގަންވާނެ.

(ހ) ތިންވަނަ ސުވާލީ: މިމައްސަލައިގެ ދަޢުވާގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވާގޮތުން އެދިފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ލޮޓް ނަންބަރު 11212 ބިމުގައި [illegible] [illegible] އިމާރާތް [illegible] [illegible] އެމަސައްކަތް [illegible] އެކަމުގެ ސަބަބުން [illegible] [illegible] ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި -/1,000,000ރ (އެއްމިލިއަން ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] ކަމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްތަކުގައި ބަދަލު ނަގައި ދިނުމުގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] ލޮޓް ނަންބަރު 11212 ބިމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 696,388/- [illegible] [illegible] (އެއްމިލިއަން ރުފިޔާ) [illegible] [illegible]

އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިއަކު އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން، އަނެއް ބައިވެރިއާއަށް ލިބޭ ސީދާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލާއި، އެފަދަ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންނަށް އެނގިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދެވިދާނެކަމަށް، 4/91 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާއި، ހުޅުމާލެ ލޮޓް ނަންބަރު 11212 ގައި އަޙްމަދު ނަޝީދުގެ ފަރާތުން އިމާރާތްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، އެމަސައްކަތް ކުރިއަށް ނުގެންދެވި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން އިމާރާތް [illegible] ގެއްލުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -/696،388ރ (ހަލައްކަ ނުވަދިހަހަހާސް ތިންސަތޭކަ އަށްޑިހައަށް ރުފިޔާ) އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 104،458/20ރ (އެއްލައްކަ ހަތަރުހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސްއަށް ރުފިޔާ ވިހިލާރި) [illegible] 15% [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10% [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މިމައްސަލައިގައި ބަދަލުގެ މިންވަރު ކަނޑައެޅުއްވުމުގައި ޢިމާރާތް ކުރެވުނު އިރު ތަކެތީގެ އަގަށް ބަދަލު އައިސްފައިވާތޯއާއި މިމައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އިމާރާތް ކުރެވުނު ދުވަސްވަރު ރާއްޖޭގެ އިމާރާތް ކުރުމުގެ ދާއިރާގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އެހެން ކުންފުނިތަކުން ފައިސާގެ ގޮތުގައި ކޮންޓްރެކްޓްގައި ހިމަނާ މިންވަރަކީ ކޮބައިތޯ [illegible] [illegible] އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އެކި ކުންފުނިތަކުން ފައިސާގެ ގޮތުގައި ހިމަނާ މިންވަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރެވޭއިރު، ހަމައެކަނި [illegible] [illegible] [illegible] ކޮންސްޓްރަކްޝަން [illegible] [illegible] ފައިސާގެ ގޮތުގައި ކޮންޓްރެކްޓްގައި ހިމަނާ މިންވަރަށް ބަލައި، [illegible] މިމައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 458/20، 104ނަ ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ބ) [illegible] [illegible]: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ނ) [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ނަންބަރު 11212 ގައި ސަސްޕިޝިއާ/އަޙްމަދު ނަދީމްގެ ދަތުރުގައި 4 ޖީބުގެ އިމާރާތެއްކަން، އޭގެތެރެއިން ވަކި ފޮޓޯކަތްތަކެއް ވަކި ދުވަސްވަރަކަށް އަޙްމަދު ނަދީމަށް ދިނުމަށް މިދުވަހުގެ ދުވުނު އަދިގަބޫލުން އެއްބަސްވެ އެ ރޭގައި 2 ސިޓީ އެލިފަތުން، ދުވަހުގެ ދުވުނުގައި ދޭކަސްފުން އޮފީ، އޮޅުނުގައި ކަޅުމަސްތިކަ މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމަށް މަސައްކަތް ގައި އެންގުމައި ގޮތެއްކަން، މިދުވަހުގެ ދުވުނު ފުރައިވާ އެއްބަސްފުމާ ދިރާފުރައިވާކަމަށް، އެކަމުގެ ސަބަބުން އަޙްމަދު ނަދީމަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހުރިމަށް އެދި ކޮށްފައިވާ ދައުވާއެއް ކަނޑައެޅިފައިނުވާތީ،

މިމައްސަލައިގައި ދެފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ހެކިބަޔާނާއި ބިނާކޮށްތަކާއި އަދިކޮންމެވާ ގޮތަކަށް ބޮޑުއެއް، ހުކުމްކުރި ރޫމް ނަންބަރު 11212 ގައި އަޙްމަދު ނަދީމްގެ ދަތުރުގައި އިމާރާތް ހުރިހާބޮޑު ގޮތުން މިދުވަހުގެ ދުވުނުގައި ވަކަ ދުވަހުވެއްވާ ކަމެއް، އަދި އެވަރަކަށްވާ ގޮތަކަށް ބޭނުންކޮށް އެއްބަސްވުމުގެ 3 (ތިނެއް) ޕެކެޓް އެކުލަވާފައިން ކަމެއް، ނަމަވެސް އެއީން އެއްވެސް ޕެކެޓްއެއްގައި ސިއްކަތުކޮށްފައިނުވާ ކަމެއް، އެމަސައްކަތްކަމުގެ ދުވަސްވަރު އިމާރާތުގެ މަސައްކަތް ކަނޑައެޅުމަށް ހުރިކަމެއް އިމާރާތުގެ ވެއްޔާސްކަން އެއްގޮތް ހުއްޓަ ހުކުމްކުރެވޭ މަސައްކަތް އަދި ގެ ވާރުތަން އެއްޗެހި ހުކުމްކުރެވޭ އެއްގޮތް ކަމެއް، އަދި މަސައްކަތް ކުރުމުންދިޔަ ދިން، އެމަސައްކަތް ކުރުމުން ގެފާނު މަސައްކަތް އަދިވެ ވާރުތަވެރިން ވަކަކު ކުރިއަށް ކަނޑަކަނޑަ އިމާރާތް ކުރުމުން ދިޔަ ވާރުތަން އަޅުގަނޑުމެން ދިޔަކަން އެނގޭން އޮތުމުން މިދުވަހުގެ ދުވުނު ހުކުމްކުރި ރޫމް ނަންބަރު 11212 ގައި އިމާރާތް ކުރުމަށް ގެޔާ ދިރިއުޅުއްވާ ތަނެއް ބޭނުން އެއްބަސްވުމުގައި ސިއީ ކުރިއުޅުއްވާ ދެވިއެދުއްވާ އެގޮތުގައި އަޙްމަދު ނަދީމްގެ ދަތުރުގައި އިމާރާތް ކުރުމުގެ ގެއްލުން އެއްބަސްވުމުގެ އެއްކަން އިސްލާ ވަރަގ ކުރުމުން ކަނޑައެޅުމަކަށް ދިރިއުޅުއްވާ ކުރުމުން އެނގޭކަމާއި،

މިމައްސަލަ ދެން ހުކުމް ދިނުމުގައި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުނު ... ފާސްވެ

ގެނެސްފައިވާ މައްސަލަ ބެލުމަށް މިދުވަހުގެ ދުވުނުގައި އަދިގަބޫލުން އެއްބަސްވުމާއި ދިރާސާކުރުމަށް

ކަނޑައަޅުއްވައި ނިންމަވާފައިވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަރަހައިގެ ތެރޭގައިކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

އެހެންކަމުން، މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1811/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ބެލެވުނު މައްސަލައިގައި ސާބިތު ގޮތުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ޝަރުޢީ ދަށު ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ -/696،388ރ (ހަލައްކަ ނުވަދިހަހަހާސް ތިންސަތޭކަ އަށްޑިހައަށް ރުފިޔާ) އަދި، މިމައްސަލައިގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ދައްކަން އަލީގެ ފަރާތުން އަހްމަދު ނަވީދަށް ދައްކަންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށާއި، އަދި ޢަދަދުގެ 15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) އަށްވާ 104،458/20ރ (އެއްލައްކަ ހަތަރުހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސްއަށްރުފިޔާ ވިހިލާރި) އަދި، އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން [illegible] ސަބަބުން [illegible] ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅުއްވައި، ޝަރުޢީ ދަށު ކޯޓުން [illegible] އެބައި [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމުން އެބައި އުނިކުރެވޭ ކަމަށެވެ.

ޙުކުމް:

[illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1811/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި، [illegible]

11212 [illegible]

ބިލުގައި ކޮށްފައިވާ އިމާރާތުގެ މަސައްކަތް އަދާކޮށް ސަރުކާރު އަދި ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ -/696،388ރ (ހަލައްކަ ނުވަދިހަހަހާސް ތިންސަތޭކަ އަށްޑިހައަށް ރުފިޔާ) އަދި، މިމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރާ ދ.ކުޑަހުވަދޫގެ/ ޖަންނަތް އަލިގެ ފާތުމަތު މިމައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި އަޑުއަހާ ނިޔާކުރަން ދަންނަވާ ފައިސާކަން ސަރުކާރަށް ސާބިތުވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިފައިސާ އަދާކުރު ނިޔާވަން ވިދިޔަދުވަހުގެކަމައި، މިއަދު (20 މާރިޗު 2019) ދުވަހުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސިވިލް ކޯޓުން ދައުލަތައި ހަވާލުކުރުމަށް ދ.ކުޑަހުވަދޫގެ/ޖަންނަތް އަލިޢަން އަންގައި، ސަރުކާރު އަދި ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދުގެ %15 (ފަނަރަ އިންސައްތަ) އަށްވާ 104،458/20ރ (އެއްލައްކަ ހަތަރުހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސްއަށް ރުފިޔާ ވިހިލާރި)، އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދާކުރުންތަކުގެ ސަލާމަތުން ވިސްނޭކަމަށް ފޯރުކުރުމާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަންބަރުގައިވާގޮތަށް ކަނޑައަޅުއްވާފަ00

މިއީ، ވަކި، ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް އަޑުއެހި، މި ކޯޓުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ނިންމި ނިންމުމެވެ.